Pavšalni franko v državi SHS. Posamezna štev. 1 krono.

229. štev. V Ljubljani, v torek 5. oktobra 1920. Leto IV.

Izhaja razen nedelj in praznikov vsak dan ob 10. uri dopoldne.

Uredništvo je v Ljubljani, Frančiškanska ulica št. 6/I., Učiteljska tiskarna.

Dopise frankirati in podpisati, sicer se jih ne priobči. Rokopise se ne vrača.

Oglasi: Prostor 1 *mm* × 55 *mm* po K 1·50. Uradni razglasi, poslano ter notice isti prostor K 2·—. Pri večjem naročilu popust.

NAPREJ

Glasilo jugoslov. socijalno-demokratične stranke.

Telefonska št. 312.

Naročnina: Po pošti ali z dostavljanjem na dom za celo leto K 240, za pol leta K 120, za četrt leto K 60, za mesec K 20. Za Nemčijo celo leto K 312, za ostalo tujino in Amerika K 360.

Reklamacije za list so poštnine proste.

Upravništvo je v Ljubljani Frančiškanska ulica št. 6/I., Učiteljska tiskarna.

Sodr. E. Kristan v Celju. - Korošci, v boj za staro pravdo! - Pazite na volilne imenike!

Pod praporom socijalne demokracije.

Predvčerajšnjem je celjska politična organizacija naše stranke imela v Celju ljudski shod, ki se ga je udeležilo mnogobrojno industrijalno in kmetiško delavstvo. Ob deveti uri dopoldne je predsednik krajevne politične organizacije, sodrug Koren, otvoril shod spominjajoč na veliko važnost predstoječih volitev in pozdravljajoč sodruga Etbina Kristana v sredi celjskega proletarijata. Sodruga Leskošek in Uršič sta nato na kratko in prisrčno izrekla svoje pozdrave iz Amerike se vrnivšemu sodrugu Etbinu Kristanu: prvi v imenu strokovnih organizacij celjskega okrožja, drugi v imenu delavskega izobraževalnega društva »Svobode« v Celju. Zborovalci so se pozdravom odzvali z navdušenimi živijo-klici, na kar so predsednikom shoda enoglasno izvolili sodruga Korena. Nastala je tišina in delavsko pevsko društvo je zapelo krasno delavsko himno, ki je navzoče ganila v dno duše. Prišedši na dnevni red, je sodrug Koren podal besedo sodrugu Etbinu Kristanu, ki so ga zborovalci obsuli s cvetjem.

Sodrug Etbin Kristan

je o sedanjem političnem položaju z ozirom na volitve v konstituanto poročal naslednje:

Najsrčneje se zahvaljujem za iskren pozdrave, pozdrave, ki naj ne veljajo osebnosti marveč ideji, za katero se in se še danes borimo. Veliko hudih bitk smo že doslej bojevali za to našo veliko idejo. In prav sedaj zopet

stojimo pred važno bitko.

In ta bitka so volitve v konstituanto, volitve v takozvano ustavotvorno skupščino. Gre torej za volitve, kjer naj ljudstvo voli poslance, ki naj državi SHS polože temelj in dajo obliko za njeno bodoče življenje. Velevažen pomen teh volitev pa bi meščanske stranke pred ljudstvom rade »zabrisale«. Imamo struje, ki bi rade napravile utis, kakor da je za nas že vse urejeno. To pa ni resnično! V Jugoslaviji ni še ničesar urejenega, ničesar potrjenega in veljavnega dokler ljudstvo samo ne izreče svojega mnenja in svoje volje. V Jugoslaviji doslej ljudstvo še ni imelo nikakršne prilike, da bi izreklo. Po zlomu habsburške monarhije, ki ji bog daj večni mir in pokoj je nastala na ozemlju, kjer prebivajo Jugoslovani, nova država, ki so jo »pametni« možje krstili z imenom država SHS. In danes smo v tej državi že tako srečni, da imamo poleg te naše države, tudi že vlado, ministre, parlament in še marsikaj za nameček. Ali pa vse to res tudi imamo? Ne, nimamo. Gotovo je samo to, da ta nova država »obstoja«, gotovo pa tudi to, da je treba povedati nekaterim čudnim fantastom, da se bridko varajo, če mislijo, da je socijalna demokracija samo za to, da razbije to državo. Kdor bi pod našo firmo uganjal kake nacijonalistične burke, naj ostane kar izza našega praga.

Edinstvena država je gotov fakt. S tem pa še ni rečeno, da mora ljudstvo sprejeti kakršnekoli daredbe od vlade, kakor je to bilo v Avstriji! Takih dedščin nočemo v naši državi nobenih! Zavračamo avtokracijo, kar najodločneje hočemo državo za naš narod, hočemo, da bodi v tej državi edino ljudstvo suvereno! (Ploskanje in pritrjevanje.) Konstituanta naj izdela osnovne zakone za to bodočo državo. — ker naša država je bila doslej le provizorij. Razumem, da je takrat, ko je hudič vzel zlate krone, bilo marsikaj sklenjenega, ne priznavam pa, da bi se taki sklepi mogli smatrati za nadalje obvezni! Narod, povej ti, kaj hočeš! V Jugoslaviji je po dolgem času naposled skrpucan **„volilni red“**. Možje v Belgradu, Zagrebu in Ljubljani mislijo, da so napravili nekaj čudovito krasnega. Volilni red, ki so ga nam dali, skuša biti »demokratičen«! Uvedena je »splošna« volilna pravica pa vendar se odvzema splošna volilna pravica! Kar n. pr. krila nosi, mora držati jezik za zobmi. In mi naj vse to, kar se je naredilo in kar se še dela, smatramo za modrost?!

Če vzamemo stvar kakršna je, — in tako jo moramo tudi vzeti, nastane vprašanje, kako najbolje »izrabimo čas«, da vsestransko čimprej napreduiemo v tej državi in v teh razmerah kakršne dejansko so.

Kakšna naj bo ustavotvorna skupščina? Kaj naj od nje zahtevamo? Velika je zmeda v tem oziru med našim ljudstvom. Nekaj kuhariev kuha tako, nekaj zopet drugače, da potem vse skupaj zmešajo v godlo, o kateri potem živ krst ne ve, kaj da pravzaprav je. Imamo **»centraliste in avtonomiste«**. Eni kot drugi hodijo po deželi in propagirajo centralizem, drugi zopet avtonomizem.

In kaj pomeni »šlager« centralizem in avtonomizem? Stara Avstrija je bila centralistična država. Dunaj je komandiral. Od tu so se stekali trakovi na vse strani države od tu so natezali vajeti, na katere so bile privezane — marijonete. In avtonomija? Švica in Amerika sta dve državi, ki jima je podlaga avtonomija in federacija

Po čem in po kom naj se tu ravnamo? Po nobenem! Kajti mi ne živimo ne v Ameriki in ne v Švici, temveč **»živimo v tej-le Jugoslaviji«. Pa bi si kdo mislil: V južnih krajih** rastejo krasne palme, zakaj jih ne bi presadil na svojo zemljo potem ko sem dal za eno mašo, da bi Bog dal solnca, da dobro rastejo! In prav tako je tudi s političnimi razmerami. Da se jih prav uredi, je treba študirati pogoje razmere in potem iz tega napraviti to, kar je za naše ljudstvo! Mi odgovarjamo na vprašanje, kako naj se uredi država: Nekatere reči morajo biti **„skupno upravljane«**, če hočemo, da jih ne bo vrag vzel. Kaj bi kdo rekel k temu, da naj bo železnica na Štajerskem reč zase, na Kranjskem reč zase, na Hrvatskem, v Srbiji itd. Tako je bilo n. pr. svoječas v Nemčiji. In Nemčija je bila najrevnejša država dotlej, dokler niso te neznosnosti odpravili. **»Železnica«** more biti le tedaj res koristna, kadar je eno središče, od koder gledam po celi državi in vidim, kjer je treba nove, in take in take proge. Kaj bi bilo recimo tudi, če bi imela vsaka dežela svoj poseb. vozni red. Zahtevati torej federacijo ali avtonomijo pri takih rečeh ki po svoji naravi spadajo skupaj bi bilo neumno. Slično je **»s socijalno politiko«**. Kaj bi bilo recimo v slučaju, da imamo pri nas šesturni delavnik, v Srbiji pa dvanajsturni? Prihajali bi k nam delavci iz Srbije in bi bili volini delati podjetnikom tudi po deset ur na dan, samo da ne bi v Srbiji delali po dvanajst ur. Kako bi bilo potem z domačim delavstvom in slednjič z šesturnikom je jasno. Enotnosti je treba torej tudi tu! Pa tudi **»šolstvo«** ne sme dobiti popolne avtonomije. Recimo, da bi bila avtonomija v šolstvu prevelika, potem bi fajmoštri po deželi kratko malo komandirali, da ni treba šol, ker je cerkev najboljša šola.

Ali vsega tega se tudi ne more kratkomalo pokriti z besedo centralizem, ker so v posameznih pokrajinah **»velike razlike«** na vseh poljih. Tisoč reči je, v katerih se Slovenije ne da primerjati z Macedonijo. Narod in njegovo življenje ni lešpreni, fižol in zelje, da se ga more pomešati v ričet, temveč živ organizem s svojo tradicijo ki jo morate upoštevati, če nočete, da pogine. Daj torej toliko samoodločevanja, samopravic, da ne bo celota trpela! Daj celoti, državi vsemu narodu to, da ne bo škode! In daj občini, pokrajini toliko svobode, da ne bo škode za vse! S tem je to vprašanje rešeno!

Kar se tiče **»svobode«**, naj bi se pričelo takoj pri korenini! Če bi dobri bog poslal na svet najmodrejšega človeka, ki bi ga mogel ustvariti, zato, da uredi človeško družbo, bi proti temu človeku gotovo nastala revolucija. Seveda na kaj takega tudi ne mislim.

Edina pot namreč, ki vodi do svobode, je **»demokracija«**. V demokratični državi ljudstvo samo odloča s tem, da voli svoje uradnike, ki jim zaupa in ki jih kontrolira. V birokratični državi pa že naleže kožo, če le slišiš, da naj ljudstvo samo odloča voli svoje zastopnike itd. in zahtevajo, da naj kralji imenuje ljudske zastopnike. Amerika ima 48 držav. In vsaka taka država ima svojega guverneja! Bog pomagaj! Kako nesrečna je da nima nobenega kralja. Kdo naj bi sploh mogel razumeti, da voli ljudstvo državnega pravdnika! Ljudstvo samo! Da me potem državni pravdnik, ki sem ga sam volil, kaznuje! — Ali voljeni državni pravdnik se zaveda, da ne bo več sedel na svojem stolčku če bi začel kramariti. V demokratični deželi je vsak oddelek uprave svoja lastna stvar. V njej je n. pr. občinski sodnik svoj sodnik. Tu neha potem lizunstvo, kramarstvo uradnikov in kar je še temu sličnega.

In brez takih **»samoupravnih ustanov«**, si demokratične države, misliti ne moremo. Tiste ljudi, ki naj izpodaja zastara, če nimate tudi zakaj drugo je voliti take ki te zakone tudi izpolnjujejo, in najboljša zakonodaja je zastara, če nimate tudi zastopnikov, ki jih morete kontrolirati!

Mnogo jih je, ki si predstavljajo, da je v svetovni zgodovini mogoče preskočiti kako dobo in pričeti zopet pri enem listu, kjer je zgodovina bila tekla še mirno svojo pot. Taki ljudje si danes mislijo da bi lahko preskočili vse to, kar se je zgodilo v letih svetovne vojne, in bi pričeli zopet živeti tako, kakor smo živeli še tik pred vojno. To je velika zmota. V zgodovini ni mogoče delati vozlov. Računati je treba s posledicami, ki so nastale! Treba in mora se s tem, kar je, napraviti »nekaj čisto novega«. In tako gre tudi pri nas v državi za nekaj čisto novega. To kajpada ne gre, da bi se uveljavilo pri nas to, kar nekateri hočejo izražujoči z besedo: kao je bilo in je kod nas, tako neka bude i kod vas! Tu ne gre za nobeno tako »vprašanje«, kdo nas je osvobodil in osvojil. **»Nihče nas ni osvobodil, nihče osvojil.«** Narod si je sam ustvaril svojo državo, in razmere, v katerih smo, so ustvarile posledice vojne. In nihče naj si ne pripisuje kakih zaslug pri stvarjanju te države! Če je Jugoslavija tu, ni to zasluga nobenega posameznika. Zaradi tega nima tudi nihče pravice, si lastiti kako oblast nad in izven ljudstva! Ne po vzoru Srbije, ne po onem Avstrije ne smemo urediti svoje države, temveč ustvariti moramo nekaj novega. Svet se ne vrne v tiste čas, ki so bili pred vojno.

Vojna, kakor je bila strašna, ni le militaristično pustila za seboj sledove, temveč tudi politično. Bila je ogromen faktor socijalne revolucije. Nekateri **pojem socijalne revolucije** razumevajo popolnoma napačno. Socijalne revolucije, — kakor bodo starejši sodrugi vedeli, — ni pojmovati tako da v njej govore puške in topovi, da se poruši mesta in vasi. Socijalna revolucija marveč se je udejstvila tako, da so se možgani milijonov zrevolucijonirali. Socijalna revolucija ni hudičanje, ni barikada, marveč je mogočen proces, ki izpremeni temelje gospodarskih razmer do človeške družbe, ker postajajo **stari temelji nemogoči.** Odkar je socijalizem postal znanost, se ni nikdar predstavljal svetu kot konstrukcija sveta, ki si jo izmisli pametna glava, temveč je zahteval, da je treba prejskati pot, prejskati to, kar je, prejskati kam vodi pot in gledati, da se po tej poti pride čimprej naprej do uresničenja tega, kar mora priti. Stari temelji v človeški družbi ne veljajo več. Da je temu tako, kaže dejstvo, da se je socijalizem praktično udejstvoval **»že med vojno«**, seveda za namene tistih, ki so gonili narode na bojišča. Vojna se je vodila v resnici po socijalističnih načelih. Kapitalizem je spoznal, da v takih časih, kot je vojna s svojimi kapitalističnimi metodami in konstitucijami ne more več izhajati! Črpal je iz metode **»iz skladišča socijalističnih metod«**. Druga za drugo je moral podvreči skupni organizaciji podržavljal je podjetje za podjetjem narekoval cene in zapovedal vsakemu kapitalistu, da se je moral pokoriti državi. Kapitalistična družba je bila sama prisiljena povezati kapitalistom roke. Lloid George je med vojno imel n. pr. več opraviti z angleškimi delavskimi strokovnimi organzacijami kot z diplomati. Kapital se je med vojno poslužil vsega onega, kar je ž njim samim v nasprotju. Poti nazaj ni!

So pa nekateri prenapeteži, ki si predstavljajo socijalno revolucijo pod pokanjem topov. Proletarijat pa si ne želi, da bi pokali kanoni: In ti prenapeteži operirajo z besedami oznanjujoč socijalno revolucijo, kjer bode pokali kanoni. Da! Besede so močne, dejstva in dejanja pa so močnejša. Mi moramo delati na to, da se odvrnejo **katastrofalni dogodki** in iskati sredstev da se ustreže razredom, ki so izpremenjb potrebni: Da bi peščica ljudi potom sile in zatiranja provocira samo instinkte, ki jih sledniič ne more obvladati nobena moč. Varujmo se potov, ki vodijo pred brzostrelne puške. Čuvajmo se, **»da ne zajdemo«** v ekstremne struje, ker to ustreza najboljši reakcijonarjem. Mi potrebujemo pametne, modre politike, ki se je kapitalizem najboljši boji.

Agrarno vprašanje,

v Jugoslaviji je pereče. Treba ga je rešiti brez strahu in brez trepetanja. Kdor se straši vsakega velposestnika ali age, ki malo zarobanti, ta pač nikdar ne bo rešil nobene agrarne reforme. Položaj kmetiških delavcev je danes celo še žalostneiši kot položaj industrijalnega delavstva. Spominjam le na viničarje, ki jih vsi dobro poznate.

V državnem interesu je nadalje, da se industrija nacijonalizira. Ne mislim pri tem morda, da bi kak Vesnič ali Protič ravnal našo industrijo. Bog ne daj! Potrebna pa je, ker je to

prehod v socijaliziranje.

Če pride tuji kapital v našo državo, naj pride, naj obratuje — koristno je to — ne sme si pa prilaščati produktov našega delovnega ljudstva. Obratovati mora

pod našo kontrolo.

Toda za proletarijat ne zadostuje le, da si osvoji veliko idejo. Moč največje ideje ni zadostna sama na sebi. Kdaj je bil n. pr. že izrečen rek: ljubi svojega bližnjega, kakor samega sebe, vendar pa se ta vzvišena ideja ni udejstvila. To pa zato, ker sama zase še ne zadostuje. Treba je k ideji še

organizacije delavskega ljudstva.

Nekateri pa na ursničenje delavskega ideala kar čakati ne morejo. Hodijo po svetu in hočejo imeti socijalizem kar v štirinajstih dneh. Toda prijatelji, to ni več socijalizem, temveč to je misticizem. Ob vsaki družabni krizi se je pojavilo nekaj sličnega; po vsaki vojni, po vsaki kugi. Ljudje so pričakovali čudežev. In tako je tudi danes. Res, prav versko-mistično je mišljenje nekaterih, ki mislijo, da je izven delavske organizacije

nekako čudežno sredstvo,

ki naj reši proletarijat. Čudeži pa se ne gode. Ne pričakujmo torej socijalne revolucije, kakor si jo nekateri predstavljajo, niti v Franciji, niti v Italiji, niti kje drugod. Vzgoja in organizacija, to je edina pot do cilja. V delu, v smislu socijalne demokracije delavstvo nima ničesar izgubiti, marveč vse pridobiti.

Volilni boj!

Tudi to je delo. In čim več se nam posreči pridobiti si v tem boju, tem bližje smo našemu cilju! Če pa prepustimo, da buržuazija naredi, kar se ji poljubi, je to za delavstvo gotovo zelo slabo. Naša naloga je, da polagoma opeko na opeko, da si tako vstvarimo nekaj novega.

Za republiko.

Naj h koncu omenim še nekaj o monarhiji. Če se narod sam izreče za monarhijo, potem jo ima. Dokler pa se to ne zgodi, ne more noben stari oče v politiki reči, da je to že urejeno.

Storimo torej, sodrugi, kar je mogoče, storimo to, da si ne bomo morali potem kaj očitati. Socijalna demokracija je danes mogočnejši faktor kot je bila nekdaj. In če ne

dobi še večine, vendar pa bo tisto, kar dobi, za delavstvo

opora,

po kateri se vzpne zopet stopnio višje, dokler končno ne dobi večine. V tem smislu ,sodrugi, se podajmo na boj z dobro voljo. Tako bomo zmagali. Zgodovina gre svojo sigurno pot. **Celo vojna sama je v svojih** učinkih vendarle morala vplivati tako, da je danes socijalizem že mnogo močnejši, kot je bil še pred kratkim.

*

Izvajanjem sodruga Etbina Kristana je sledilo burno odobravanje. Ko so se zborovalci zopet umirili, je kot protigovornik nastopil komunist g. Bartulovič. Nekaj časa se je lovil s tisočkrat že premletimi frazami komunistov, potem pa je moral na zahtevo zborovalcev raz oder. Sodrug Etbin Kristan mu seveda ni ostal dolžan odgovora. Prepričevalno je zavrnil vse njegovo besedičenje. Ob koncu shoda je predsednik sodrug Koren dal na glasovanje, da se zborovalci izjavijo, da-li so za socijalno demokracijo, ali za komuniste. Niti človeka ni bilo, ki bi bil za komuniste dvignil svojo roko. Tako je shod z odpetjem delavske himne končal kot pravcata manifestacija celjeskega proletarijata za socijalno demokratično stranko.

Naj živi socijalizem! Naj živi socijalna demokracija! Naj živi delavska edinost! Naj živi zmaga delavstva pri volitvah dne 28. novembra! — to so bili odmevi shoda!

Korošci, v boj za staro pravdo!

Pred kakimi 1400 leti so se naselili Slovenci v porečju Save in Drave. Vsa Koroška, skoro vsa Štajerska, del Tirolske in južni del Solnograške je bil tedaj slovenski. Tu so živeli Slovenci kot mirni, svobodni poljedelci: načelovali so jim svobodno izvoljeni satrešine, župani in knezi. Skoro dvesto let je živel naš rod svobodno in se otepal sovražnikov. Od tedaj naprej jim je neprestano gospodoval Nemec do danes, torej okolo 1200 let.

Nemško gospodstvo je občutil najbolj kmet. Vsa zemlja je bila prej svobodna. **Ko so pa prišli k nam Nemci, se je to izpremenilo. Lastnik zemlje je postal grof in plemič.**

Leta 1273. so si nemški knezi izvolili svojega poglavarja Rudolfa Habsburškega, ki je polagoma utrdil svojo oblast daleč naokrog. Tudi naši kraji so prišli pod kruto žezlo Rudolfa Habsburškega in njegovih naslednikov, pod katerim je zdihoval na Koroškem naš slovenski rod dolgih 650 let. Leta 1515. je slovenski kmet pričel boj **za staro pravdo**, a močna in trda nemška pest ga je zasužnila zopet in huiše. Pod povelistvom Jurija Hereberstajna je pobila cesarska vojska uporne kmetiške trume najprej pri Vuzenici v Dravski dolini, nato pa še pri Celju in Rajhenburgu.

Po 650 letih tlačanstva, se hoče slovenski kmet in delavec na Koroškem zopet osvoboditi tiranije nemških trinogov. Na Gosposvetskem polju pa igrajo vlogo Jurija Herberštajna nemški šovinisti in koroški socijalisti, ki zbirajo vojsko za nemške plemiče, da bi z njo še dalje krotili ljudstvo iz Roža, Junske in Labudske doline in ga obdržali v svojih nenasitnih kremljih.

Grdo je delo teh nemških janičarjev, ker hočejo s tem ljudstvo slepiti. Pred seboj imam cel kup letakov in karikatur, ki mi jih je poslal prijatelj iz Koroške. V teh letakih se zrcali surovost, lažnjivost in egoistični pohlep nemških fevdalcev, ki se bole jugoslovanske agrarne reforme. Vsa ta gonja od strani nemških hujskačev ni nič drugega kakor to, da hočejo preprečiti osvobojenje koroških kmetov in delavcev, ki so bili vkovani v spone suženjstva celih 650 let in, ki hoče dne 10. oktobra okove raztrgati, ter nemškim grofom s tem enkrat za vselej obrniti hrbet.

Sodrugi, delavci in delavke! Kdo je bil največji volni hujskač, kdo je uprizoriteli svetovne vojne? Ali niso bili to nemški knezi in grofje? Ali niso bili to največji oboževatelji cesarja Viljema II., ali ni Viljem bil tisti, ki je glavno povzročil svetovno klanje za nemške kapitaliste? Koliko nedolžne krvi ste **ravno Vi, Korošci**, prelili in koliko solza mater, žena in sester je poteklo vsled nenasitnega nemškega kapitalizma?

Sodrugi, kaj nam preti, ako razdvojimo narod na Koroškem? Nova iridenta, novo nacionalno hujskanje, iz katerega se bo izcimila **nova vojna, novo klanje!** Na ves glas upijejo proti jugoslovanskemu militarizmu in agitirajo za **mrtvo avstrijsko republiko.** Bog ne daj, da bi bil kdo prezinil besedico proti nemškemu militarizmu ali avstrijskemu »Laitenantu«, ki je bil nič manj kot Bog! Tudi mi smo proti vsakemu militarizmu in **socijalisti se zavedamo svoje moči v Jugoslaviji, ter bomo čimprej militarizem odpravili.**

Propagando, ki se na Koroškem ugnja, je toliko bolj obsojati, ker nemški agitatorji dobro vedo, **da leži avstrijska republika na mrtvaškem odru, in da ni za Avstrijo nobene rešitve več. A-cono hočejo imeti nemški grofje, ker imajo upanje, da s tem rešijo svoja posestva, svoje bogate gozdove, ki bi jih, če pripadejo Jugoslaviji, zasegla železna roka agrarne reforme.**

Sodrugi, kako pa je z industrijskim delavstvom? Za industrijskega delavca je tam bolje, **kjer je več živeža, kjer je več kruha.**

Industrijalni kapitalizem je internacijonalen, danes je malokje lastnik tovarne posameznik, danes so to banke: banke so zdnja leta pokupile domalega vsa podjetja. Zaraditega je obstoj industrijalnega delavca tam boljši, kjer so dani pogoji za razvoj industrije in kjer je potreba industrijske izdelke izvažati v zameno za živež. Vsi ti pogoji pa so dani malokje tako kakor v Jugoslaviji!

Korošci, ali se še spominjate tistih »knofov«, ki so jih med vojno nosili na suknji in, ki je bilo zapisano na njih »Gott strafe England«. Ali se spominjate, če ste med vojno šli v Celovec v »Rosseggerstüberl«, kakšen pozdrav je bil tam običajen? »Gott strafe England«: tako ste morali pozdraviti!

In dne 27. septembra so se v Št. Vidu v svoji »Landesversammlungi« klanjali Angležem oni gospodje, ki so še nedavno nosili gumbe z napisom »Gott strafe England« in ki so rabili te besede za pozdrav. Ali niso to izdajalci ljudstva, ali niso to lakaji nemških grofov, ali niso to najgrši hinavci, ki se z ljudsko usodo igrajo!?

»Nieder mit dem Kazelmacher«, tako so kričali med vojno tisti gospodje, ki so 27. septembra zborovali na svoji »Landesversammlungi« v Št. Vidu. Na svoji seji niso protestirali proti italijanski vojski, ki ima postavljenih 100 brzostrelnih topov od Beljaka do Št. Vida! Sedaj kriče hujskači drugače, ker Vas hočejo osleparitи in prodati nemškim grofom, ki so Vas drli dosedaj.

Sodrugi, spoznajte hinavce in grofovske hlapce, pojdite v boj z belo glasovnico, zakaj 650 let ste bili sužnji, 650 let so Vas izmozgavali »Weg mit dem blauen Blut«, proč s previligiranci! Vsi delavci, delavke in kmetje v boj z belo glasovnico za Vaše stare pravice, za staro pravdo, ker Avstrija nima gospodarske bodočnosti, dočim jo Jugoslavija ima!

J. M.

Reklamacijsko postopanje.

Pozor, zaupniki!

Ta teden bodo razpoloženi pri vseh občinah volilni imeniki. **Rok za vlaganje reklamacij znaša samo 8 dni.** Poznejše pritožbe bi bile brezuspešne. Preglejte volilne imenike nemudoma in prepričajte se, ali so vsi naši somišljeniki vpisani.

Volilno pravico ima in mora biti vpisan vsakdo, ki je 21 let star, je pristojen v eno občino v Jugoslaviji in ki prebiva stalno v občini. Volilno pravico imajo tudi oni, ki sicer nimajo domovinske pravice v Jugoslaviji (v njenih sedanjih mejah), pa so po plemenu in jeziku Slovani in prebivajo stalno v Jugoslaviji. To velja za mnoge primorske begunce. Tudi ruski legijonarji, ki so se vrnili zadnji čas iz Rusije, se morejo reklamirati, ker so bili le neprostovoljno pri vojakih oziroma v ujetništvu in niso prekinili svojega stalnega bivališča v svoji občini. Isto velja za mnoge Amerikance, ki so se vrnili iz Amerike.

Preglejte tudi v volilnih imenikih, ali niso naši nasprotniki neopravičeno vpisani. Volilne pravice nimajo tisti, ki so bili obsojeni zaradi hudodelstev, razen političnih hudodelstev, storjenih v Avstriji) ali prestopka iz dobičkaželjnosti (tatvine, poneverbe, goljufije, oderuštva, dalje taki, ki se nahajajo v zaporu, konkurzu ali pod kuratelo.

Volilne pravice tudi nimajo oni, ki so Nemci ali Madžari po plemenu in jeziku.

Za vsakega volilca je treba napraviti reklamacijo na poseben list papirja. Reklamacijo, da se naš somišljenik vpiše v volilni imenik, napravi približno tako-le:

Občinskemu uradu v . . . . . .

Podpisani . . . . (ime, priimek, poklic in naslov dotičnika, ki vlaga reklamacijo) . . . zahteva na podlagi zakona o volitvah v konstituanto, da se vpiše v volilni imenik . . . (tukaj se vpiše ime, priimek, poklic in naslov dotičnika, čigar vpis v volilni imenik se zahteva).

Rojen je leta . . ., pristojen je v občino . . ., v občini stanuje stalno od . . . in je po plemenu in jeziku Slovan.

Dokaz temu rojstni list pod A), domovnica pod B).

Prosim, da se mi o vložitvi reklamacije izda potrdilo.

(Datum). (Podpis).

Ako pa hočeš, da se izbriše naš nasprotnik iz volilnega imenika, napravi približno tako reklamacijo:

Občinskemu uradu v . . .

Podpisani . . . zahtevam na podlagi zakona o volitvah v konstituanto, da se izbriše iz volilnega imenika . . . (tukaj se vpiše ime, priimek, poklic in naslov dotičnika, ki ga je izbrisati), ker (ni star 21 let ali pa, ker nima v Jugoslaviji domovinske pravice, ali pa ker je bil leta 1919. obsojen zaradi tatvine itd.)

Dokaz temu potrdilo . . .

Prosim, da se mi o vložitvi reklamacije izda potrdilo.

(Datum). Podpis).

Vse trditve se morajo dokazati z javnimi listinami (rojstni list, domovnica itd.) Vse oblasti morajo izdajati take listine v svrho reklamacij brezplačno, koleka prosto in tekom 24 ur.

Občinski urad mora o vsaki reklamaciji sklepati tekom 24 ur po vložitvi reklamacije k občinskemu uradu po rešitev. Ako občinski urad tekom 24 ur reklamacije ni rešil, se misli, da jo je zavrnil. V tem slučaju se takoj pritoži neposredno pri sodišču približno tako-le:

Okrožno sodišče . . . . .

Podpisani . . . se pritožujem, ker občinski urad v . . . ni rešil ali pa: je zavrnil moje reklamacije, da se . . . vpiše v volilni imenik (ali pa: izbriše iz volilnega imenika).

(Datum). (Podpis).

Ako bi ti sestava reklamacije delala težave, se nemudoma obrni za pojasnilo na eno naših organizacij.

Urno na delo! Dobro izpeljano reklamacijsko postopanje je predpogoj zmage!

Zaupniki in volilci iz Ljubljane in iz volilnega okrožja Ljubljana-Novo mesto dobe vsa pojasnila v pisarni volilnega odbora Knaflijeva ulica št. 4.

Komunistične laži.

V petkovi številki smo prinesli dva dokumenta, ki sta našim čitateljem dokazala: kako nesramno komunisti od Klemenčiča do — Perdana lažejo in obrekujejo. Danes zopet prinašamo pod naslovom »Izjava« nov dokument, ki kratko in precizno pove: **»Rdeči prapor« laže.**

Danes je dokazano, da so naši komunisti v službi reakcije, da je njih orožje laž prav tako kot smo to n. pr. reakcijonarnemu klerikalnemu »Večernemu listu« velikokrat dokazali.

Uredništvo lažnjivega lista R. P. ve — ker, g. Perdan mu je to povedal — da nimajo podjetniki »do malega polovico deležev Nakupovalne Zadruge«, ve, da jih imajo komaj eno četrtino — ali kaj lažnjivcu za to, njemu je le za laž! Uredništvo tega lažnjivega lista ve, da konzumno društvo za Slovenijo ni od nikogar prejelo državne podpore — ali kaj njemu: zlaže se, pa je. In zlaže se tako, da prinese notico pod naslovom: »Prejeli smo sledeči popravek«, v kateri se — seve brez podpisa — zlaže, da je Perdan, poročajoč laži svojega generala Klemenčiča, zamenjal »državno posojilo. Konzumnemu društvu z udeležbo »Trboveljske družbe pri Nakupovalni zadrugi«. Iz izjave, ki jo je podpisal komunist Perdan, je jasno razvidno, da je Perdan rekel: »vodja komunistične stranke Klemenčič je povedal, da je pri Nakupovalni zadrugi udeležena Trboveljska družba s 5 milijoni. To je povedal Klemenčiču ravnatelj Trboveljske družbe« — kako more kdo sedaj trditi, da je Perdan zamenjal Trboveljsko družbo z državo, konzum pa z nakupovalno. Ako je Perdan res tak telliček, potem seve tudi vse drugo pametno zamenja — potem seve je z »Rdečim praporjem« vred **pomotni** zamenjač, **ki ima v resnici ime tistega, ki namenoma laže in obrekuje.**

Škoda je sicer papirja za pobijanje komunističnih lažij — ali včasih je treba pokazati, kako grda in ostudna je družba, ki piše »Rdeči prapor«... Ubogi so le zapeljanci, ki ta nečedni list bero. Dobro je seveda, da je teh že zelo malo in jih bo vsak dan manj, ker oči se bodo odprle še najbolj omejenim.

Telegrami.

KOROŠKe ZADEVE.

Beograd, 4. Ministrski svet se je v eni svojih zadnjih sej bavil z vprašanjem o osvoboditvi vseh Koroščec od vojaške službe in o uvedbi milice na severni meji na Štajerskem in Koroškem.

Velikovec, 4. Celovški Nemci organizirajo štiri delavske bataljone in tri bataljone dijakov ter takozvano „Einwohnerwehr" z privoljenjem medzavezniške plebiscitne komisije. Te ljudi hočejo poslati deloma že v noči od četrtka na petek v cono A, ostale pa v noči od sobote na nedeljo. V slovenskem zaledju pa organizirajo stavko železničarjev in vseh nemško čutečih državljanov kraljevine SHS. Pretrgati hočejo brzojavne in telefonske zveze ne samo v glasovalnem ozemlju, ampak tudi po vsej Sloveniji. O tem nemškem načrtu se je izvedelo od zanesljive nemške strani.

RUSKO-POLJSKA VOJNA.

Varšava, 4. (PBA). Frontno poročilo od 3. t. m.: Med zasledovanjem sovražnika smo zasedli kraj Mir. Zasedli smo tudi nekaj krajev vzhodno od Baranovičev. Naše brzo napredovanje povzroča v sovražnih vrstah vznemirjenje. Sovražne čete nimajo stikov s svojimi poveljništvi. Pri Gorodišču smo ujeli sovjetsko brigado, ki se ni mogla več umakniti. Južno od Pripjeta je naša konjenica napadla 44. boljševiško pehotno divizijo, zajela je 200 mož in uplenila 6 strojnic.

Moskva, 4. okt. (Brezžično). Frontno poročilo od 3. t. m.: Pri Novogrudku se vrše boji vzhodno od rek Njemen in Sczara. V okrožju Pinsk boji zapadno in južno od Luninca. Zavrnili smo sovražne napade pri Novokonstantinovu.

MIROVNA KONFERENCA V RIGI.

Pariz, 3. okt. Po zadnjih vesteh iz Rige je ruska delegacija predložila svoje predloge za mir na podlagi plebiscitnega vprašanja v Vzhodni Galiciji. Poljaki še niso odgovorili na na te predloge. Potrjuje se, da bi moskovska vlada popustila od govovih zahtev, ki jih poljska vlada ne more sprejeti, ker želi, skleniti mir in dobiti tako svobodne roke napram generalu Wranglu, zatem pa organizirati novo boljševiško vojsko ter spomladi zopet kreniti proti Poljski.

NEMIRI V CORKU.

London, 3. (Wolff). Ko so pokopali dva pred kratkim ubita stražnika, je došlo včeraj na glavni cesti v Corku do splošnega streljanja. Dozdeva se, da sta povzročila te zopetne poboje dva pomožna stražnika vsled svojega izzivajočega obnašanja. Pri pobojih sta bila dva ali trije civilisti poškodovani.

LORD SWEENEY UMRL.

Dunaj, 2. Listi javljajo iz Monakovega, da je po vesteh iz Londona umrl corški lord Sweeney. Angleška vlada pa prikriva to dejstvo, da bi preprečila manifestacije.

KONGRES ITALIJANSKIH SOCIJALISTOV

LDU. Milan, 4. (Stefani.) Vodstvo socialistične stranke je odredilo, da se bo socialistični kongres italijanskih socialistov vršil od 29. decembra t. l. do 3. januarja 1921 v Florenci.

GENERAL WRANGL.

LDU. Dunaj, 4. »Deutsche Telegraphen-Information« javlja iz Varšave: Ukrajinska armada se je združila z vojsko generala Wrangla pri Jekaterinoslavu. Južno od Odese stoječa sovjetska armada je v nevarnosti, da jo obkolijo.

LDU. London, 4. (Reuter.) »Times« javljajo iz Carigrada: Brodovje generala Wrangla je napadlo Mariopol,, pri čemer je več boljševiških vojnih ladij uničilo.

VIHARJI NA JAPONSKEM.

LDU. Amsterdam, 4. Reuter javlja iz Tokija o silnih viharjih, ki so divjali po Tokiju in Jokohami. Orkan je včeraj porušil mnogo hiš. Nižje ležeči kraji so poplavljeni. Število žrtev je veliko.

Politične vesti.

+ **Govor sodruga V. Koača** v sklepni debati o interpelaciji s. Bukšega o dogodkih na Hrvatskem. Sodrug Korač je na sobotni seji narodnega predstavništva izvajal: Debata, **ki se je vršila o dogodkih na Hrvatskem, se je oddaljila od onih smeri, ki smo jih mi za to debato zamislili. Mi smo hoteli,** da označijo politične stranke napram tem **dogodkom svoje stališče in** da poda vlada **o njih svoje mnenje. Take** dogodke opažamo povsod, **v vsej Evropi in ne smemo iskati zanje posebnih vzrokov v Jugoslaviji.** Ako proučimo glavne nagibe teh dogodkov, potem bomo mogli z dvema besedama označiti njihov glavni vzrok. V zadnji vojni (Vzklik: Tako je!) je bilo mnogo ljudi, ki so v Rusiji dobili neke nejasne pojme o revoluciji, katere so skušali tudi doma izvajati na svoj način. Srbija je vstvarjala državno revolucijo — revolucijo kmetskih množic. Te kmetske množice so od početka gotovo sodelovale pri vsakem državnem aktu. Pri nas, gospoda, tega ni bilo. Pri nas je bilo vse ono, kar je bilo izven občinskih in pokrajinskih meja — eo ipso — sovražen narod. Ta duh vlada še v nekaterih političnih strankah. To so bili razlogi, ki so dali značilnost nemirom, kateri so se dogodili na Hrvatskem. Nato je govoril posl. Korač o pisanju gotovega tiska, iz katerega je razvidno, kakor da ne bi bilo v Jugoslaviji niti enega poštenega človeka. Boljševiki vsekakor pišejo o predsedniku ministrstva, da je navaden lopov. Zato je potreba boljševikom samo, da navajajo naše liste. Gospod predsednik je govoril o naši vojski. Nedvomno **verujemo, da je storila svojo dolžnost za dosego ujedinjenja. In kaj je ta vojska? Ali je nekaj eksternega?** Ona je samo **narod**, oblečen v uniformo. Mi vemo, da srbski zakon ne dopušča batinovanja, a se je vendar dogajalo. Obstoje težnje pri gotovem delu častniškega zbora, spraviti vse civilne oblasti in administracijo v svoje roke. To se pravi, opustiti veje, na kateri sedimo in živimo, to znači, opustiti vso našo narodno edinstvo, zakaj čujemo, da se pripravlja uredba, po kateri naj bi se vojaki organizirali v delavske bataljone, da bi bili v primeru stavk komandirani v posamezne tvornice. To je, gospoda, strašna stvar! Predsednik vlade je imel govor, ki ničesar ni povedal. Z vladnega stola je treba, da se govori jasno. Zato ne moremo biti zadovoljni z odgovorom ministrskega predsednika. Končno je govornik predlagal nastopno: Narodno predstavništvo obžaluje, da so nastali neredi, ker ni bilo ljudstvo zadostno poučeno o žigosanju živine. Narodno predstavništvo zahteva, da vlada kaznuje vse krivce, — da bodo kaznovani posamezni kmetje, to dobro vemo, — toda vlada mora izjaviti, da bodo povzročitelji teh nemirov kaznovani. (Burno odobravanje.)

+ **Francozom ni več mar za črnogorsko vprašanje? Vesti iz Pariza jasno dokazujejo, da med Francijo in eks-kraljem** Nikolom črnogorskim ni več nikakršnih oficijelnih stikov. Ob priliki čestitanja diplomatskega kora Millerandu kot novoizvoljenemu francoskemu diktatorju ni bilo med njim nobenega zastopnika bivšega črnogorskega kralja.

Kulturni vestnik.

Naši zapiski. Izšla je 3—4 številka te revije z naslednjo vsebino: **Dr. Lončar:** Kaj in kako?; **H. Wendel:** Nemčija in Jugoslavija; **Abditus:** Demokracija ali diktatura?; **dr. Št. Sagadin:** Volivni red za konstituanto; **dr. Dolenc:** Preosnova kazenskih sodišč; **dr. Rostohar:** Psihologija narodnosti; F. Erjavec: Agrarno vprašanje in komunizem; **dr. Goršič:** O ciljih in metodah slovenskega pravoznanstva ter **dr. Krivic:** T. S. Masaryk o socijalizmu in socijalizaciji. — Pregled je razdeljen v politiko, socijalno politiko, gospodarstvo, literaturo, revije, kulturo in umetnost s prispevki Miheyca, Klinca, dr. Goršiča, Erjavca in Albrehta. — Novo uredništvo (dr. Lončar, Abditus, Erjavec in Šilbar) obljublja, da hoče voditi to potrebno in lepo revijo zopet kot svobodno tribuno za vse naše kulturne delavce brez ozira na njih **politično pripadnost. Revija stane letno 40 K; naroča se pri upravi »Naših zapiskov«,** Ljubljana, poštni **predal 91.** — Revijo najtopleje priporočamo v naročbo. Naj bi ne bilo sodruga, ki ga zanima resno proučevanje socijalizma in aktualnih socijalnih vprašanj, da bi ne imel tega lepega lista.

Iz stranke.

OPOZORILO!

Zaupnike in člane volilnega odbor za Kranjsko opozarjamo na prihodnjo sejo, ki bo v petek, dne 8. oktobra 1920 popoldne ob 3. uri v Ljubljani. Več na pismenih vabilih.

Zaupniški sestanek bo danes ob 20. uri v mali dvorani »Mestnega doma«. Udeležba točna in polnoštevilna.

Radeče pri Zidanem mostu. Vsem zaupnikom in odbornikom vseh delavskih organizacij naznanjamo, da se bo vršila v sredo, dne 6. t. m. ob 7. uri zvečer v društveni dvorani »Svobode« v Radečah skupna seja; ker je dnevni red jako važen, naj se vsi seje gotovo udeležijo. — Za odbor: Alfred Pičinin, predsednik.

Savinjska dolina, Celje in okolica. Vsled predstoječih državnozborskih volitev pozivljamo tem potom sodruge in vse somišljenike naše stranke, da se za informacije kakor za prireditev shoda obračajo vedno na okrožno tajništvo JSDS v Celju, Vodnikova ulica štev. 3. Isto velja tudi za člane Kmetske delavske zveze. — Joško Tekauc, t. č. tajnik.

Dnevna kronika.

Vlada proti draginji. Ldu poroča iz Belgrada: Komisija za izdelavo naredb proti draginji je dovršila svoje delo. Komisija je bila razdeljena v dve sekciji, in sicer v sekcijo za prisilne odredbe proti draginji in v sekcijo za organizacijo zasebne inicijative. Prva sekcija je izdelala zakonski načrt, ki ga bo minister za prehrano in obnovo zemlje jutri predložil ministrskemu svetu. O glavnih principih, ki jih vsebuje ta zakonski načrt, se bo še poročalo. Druga sekcija je medtem sprejela načrt uredbe o organizaciji zasebne inicijative in o podpiranju konzumnih zadrug javnega značaja, ki se v splošnem bavijo s preskrbovanjem konzumentov. V predlogu te sekcije je tudi zahteva, naj se v fin. zakon za l. 1920—21 vstavi naknadno dopolnilo o otvoritvi kredita 500 milijonov dinarjev, iz katerih bi se nakazovala konzumnim zadrugam in aprovizacijam sredstva za obratni kapital. Ministrstvo za prehrano bo ta predlog izročilo ministrstvu za finance. Po predlogu komisije naj bi se v ministrstvu za prehrano in obnovo zemlje ustanovil poseben odbor strokovnjakov in zastopnikov konzumnih organizacij, ki naj bi vodil vse tozadevne posle. Novi predlog o pobijanju draginje se bo predložil parlamentu bržkone še tekoči teden. Po novem zakonskem načrtu bi se imel vršiti popis hrane in vseh življenskih potrebščin ter blaga po trgovinah in v skladiščih. Cene živil in blaga bi se maksimirale. Rekvizicije naj bi se ponovno uvedle ter koznovali brezvestni trgovci. Nepoštene špekulacije naj bi se kaznovale z zaporom do 1 leta in globo do 200.000 dinarjev. Razen tega bi se smele nepoštenim trgovcem zapreti trgovine. Nekaj članov odbora je predlagalo smrtno kazen za špekulante, ki na brezvesten način dvigajo cene blaga in živil.

Izjava. V »Rdečem Praporu« štev. 36 čitamo na dveh mestih trditve, kakor da bi prejelo »Kozumno društvo za Slovenijo« od države kako posojilo. Izjavljamo, da »Konzumno društvo za Slovenijo« ni prejelo niti od deželne vlade za Slovenijo, niti od državne vlade v Belgradu, niti od nobenega ministrstva kakega posojila ali kake podpore. Vesti, ki jih razširja »Rdeči Prapor«, so neresnične in zlagane.

V Ljubljani, 4. oktobra 1920. — Načelstvo »Konzumnega društva za Slovenijo«, r. z. z o. z.

Pojasnilo. Pomočna pošiljatev ameriških Jugoslovanov, posredovana in odposlana po American Jugoslav Commercial Boank, Ltd. iz Chicage U. S. A., je vsled večih ovir na potu iz Amerike v Ljubljano zelo zakasnela. Ob času odpošiljanja iz Amerike je izbruhnila tam stavka na železnici, kar je zakasnilo pošiljatev od 2 do 3 mesece. Ko je dospelo blago v Trst, je vladala tam stavka pristaniščnih in železniških delavcev, kar je zavlačevalo pošiljatev do pretečenega tedna. Vse te ovire niso krivda odpošiljalne administracije, ampak so produkt povojnih razmer po vsem svetu in so seveda opravičljiva. — Blago je sedaj v Ljubljani, in kakor hitro bo pregledano po carinskem uradu, bodo naslovljenci obveščeni, da pridejo po svoje blago, zaboje itd. — Ekspedicijska tvrdka nam je zagotovila, da bo pregled dokončan v enem tednu, nakar nam bo blago na razpolago za razdelitev. — Radi verjamemo, da so naslovljenci vznemirjeni glede svojih darov — ako vpoštevajo naštete vzroke zamude, nam bodo stvar oprostili ter potrpeli še teden dni, ko bo stvar urejena do dobra. — Tekom prihodnjega tedna bodo vsi pismeno obveščeni, kje in kdaj se bodo darovi razdali. — Frederic Zalaznik, zastopnik A. J. C. B. Ltd.

Pazite pri vlaganju prošenj. Mnogo strank v svojih neposredno na višja oblastva naslovljenih prošnjah navajajo poleg podpisa edinole kraj, kjer bivajo, ne navajajo pa političnega okraja in, kar je pri vlogah na ministrstvo neobhodno potrebno, pokrajine svojega bivališča. Ker je v Sloveniji, kakor tudi v naši državi sploh, mnogo krajev z istimi imeni, je v interesu občinstva, da v svojih, na pokrajinska, kakor tudi na centralna oblastva naslovljenih vlogah poleg kraja tudi vedno navede politični okraj in pokrajino svojega bivališča.

Navarini odpoklican. Predsednik okrajnega sveta v Pliberku, italijanski podpolkovnik Navarini, ki je izzval znani incident preteklo nedeljo, je bil odpoklican. Na njegovo mesto pride italijanski major Carrara.

Zahvala. Za podporo, ki mi jo je naklonilo delavsko pevsko društvo »Naprej« v Celju, se najiskrenejše zahvaljujem — Fr. Čaks.

Pristojbine za časopisne brzojavke v prometu z Belgijo. Od 1. oktobra naprej so dovoljene v prometu z Belgijo časopisne brzojavke z znižano pristojbino 14.5 centimov, t. j. 29 par od besede.

— Še vedno falsifikatorji. Novosadsko »Jedinstvo« poroča, da so oblasti zopet izsledile družbo, ki je ponarejala bankovce so 1000, 10 in 5 dinarjev. Sedež je imela v podjetje, ampak so celo stvar inspirirale Budimpešti. Menda ne gre za privatno podjetje višje mad. oblasti. V tem slučaju bi bil glavni kolovodja nesrečni — dr. Ivica Frank . . .

Imenovanja. Ministrstvo za notranje zadeve je imenovalo reaktiviranega vladnega svetnika pri poverjeništvu za notranje zadeve Ivana Tekavčiča dvornim svetnikom in podelilo sekcijskemu svetniku pri poverjeništvu za notranje zadeve dr. Leonu Staretu naslov in značaj dvornega svetnika. Nadalje so bili imenovani okrajni glavar v Borovljah dr. Josip Ferjančič dvornim svetnikom in okrajni glavarji dr. Ignacij Rutar pri brambnem oddelku, vodja urada za zaščito beguncev dr. Fran Vodopivec in okrajni glavar v Kamniku Friderik Logen višjim svetnikom.

Tretji in zadnji večer Sretena in Jelene Obradovića bo v sredo 6. t. m. Umetnika bosta nastopila s svojimi originalnimi in izbranimi kreacijami. Vstopnice se dobe v trafiki v Šelenburgovi ulici št. 1.

Slučaj Rosenberg: mleko+voda. Mariborsko državno pravdništvo je uvedlo proti ženi večkratnega milijonarja Rosenberga kazensko postopanje radi mešanja mleka z vodo. Vršila se je že ena razprava, pri kateri je vodja kemičnega preskuševališča povedal, da je bilo mleko, ki ga je prodajala žena Rosenbergova, pomešano tu in tam celo 55 odstotkov z vodo. Sodnik dr. Kramer je odložil drugo razpravo v svrho zaslišanja prič na 30. t. m. Pri obravnavi tega dne pa je Rosenbergova bila obsojena na 55.000 K kazni, ali 55 dni zapora. Za vsak % vode 1000 K kazni ali 1 dan zapora.

Stavke. V Osijeku so proglasili plinski delavci mezdno stavko. V Banjaluki in Dobrljinu so isto napravila strugarji.

— Črnogorski metropolit Mitrofan je umrl. V Cetinju je umrl te dni črnogorski metropolit (cerkveni vladar) Mitrofan.

— Promet v tržaški luki. Grška vlada skuša doseči, da dobi prost prehod skozi Trst za promet s Češkoslovaško.

— Švicarski pomožni odbor namerava tudi nadalje pomagati gladujočim pokrajinam Avstrijske republike in drugje, zlasti še, ker bo beda po teh krajih v letošnji zimi še večja kot doslej.

— Nasilen poljski konzul. Dne 1. t. m. zvečer so v Beuthenu aretirali poljskega generalnega konzula Koszyckega, ker je streljal z revolverjem in ranil mladeniča na čeljusti. Stvar se je oddala sodišču.

— Stavke v Španiji. Stavka kovinarjev v Barceloni, ki bi se morala proglasiti 27. pr. m. je bila odgodena na jutri 5. t. m. Stavka prevoznih delavcev se nadaljuje in sicer se je udeležuje 2264 voznikov in 450 šoferjev. Razentega je ostavilo delo nad 3000 delavcev, ker manjka prevoznih sredstev. Delavske strokovne zveze so dale 20.000 pezet na razpolago stavkujočim iz Rio Tinta. 250 otrok oskrbuje delavski dom. V Saragosi postaja položaj zelo kritičen. Strokovne organizacije bojkotirajo mestni svet. Vlada bo proglasila obsedno stanje.

— Nemoralni zločini v zasedenem ozemlju na Nemškem. Francosko vojno sodišče je obsodilo v Moguncliji šest vojakov v prisilne zapore in k degradaciji, ker so onečastili neko nemško ženo.

— V galvestonski luki je izbruhnil požar, ki je uničil zalogo bombaža in poškodoval več parnikov, Škoda se ceni na dva milijona dolarjev.

— Komunistični proces v Weissenseeju na Nemšem se je končal s tem, da so obsodili glavnega obtoženca Michaelisa na 1 leto in 9 mesecev zapora. Drugi obtoženci so bili obsojeni deloma na 6mesečno do enoletne ječe, deloma so jih oprostili. Predsednik je pred izrekom obsodbe izjavil, da je v tem slučaju vojno sodišče popolnoma pristojno, ker gre za popolnoma vojaško organizirano družbo. Streljanje in marširanje, da so vojaške vaje. Predvsem pa so obtoženci 19. avgusta nastopili organizirano kot vojaki. Michaelis je bil duša vsega gibanja; vendar pa ni bil obsojen v prisilno delavnico, ker ni predkaznovan in ga smatrajo drugače kot dober značaj.

— Za tri milijone nakita ukradenega. Budimpeštanskemu zlatarju je bilo ukradenih za 3,300.000 K nakita. Nekam detektivu se je posrečilo ustaviti tatove — zlatarjeve pomočnike — v hipu, ko so hoteli s ponarejenimi listinami preko meje v Italijo.

— Sovjeti proti tobaku. Po vesti iz Revala je sovjet narodnih komisarjev izdal naredbo, s katero prepoveduje kajenje na javnih mestih (v gledališčih, postajah, pisarnah itd.) in na sestankih. Naredba ne izvzema nobenih državljanov. Nekadilci dobe kot naknadno četrt funta sladkorja in osmino funta čaja ali kave.

Skrb za vzgojo narodovega naraščaja.

Šolsko leto 1920/21 se je začelo. Vsakdo bi mislil, da bodo danes šolske razmere že skoraj normalne, saj sta pretekli vendar že dve leti po zaključenem krvavem klanju okoli naše države. Res je, da so že večinoma vsa šolska poslopja vrnjena svojemu pravemu namenu, pa tudi učnih moči — čeravno precej mnogo navadnih rokodelcev brez vsakršnih vzgojnih idealov in začrtanih ciljev — ravno ne primanjkuje. Toda to, kar nas vznemirja je, kako naj preskrbi ubogi oče - delavec, ki vzlic temu in vztrajnemu delu komaj zasluži toliko, da more številna družina živeti, šolske potrebščine: knjige, zvezke in svinčnike večim svojim otrokom-učencem. Kajti navaden zvezek, ki je pred vojno veljal 10 vinarjev, velja danes 5 K, knjiga, ki je veljala 1 K, velja 20 K pa tudi več, svinčnik je veljal preje 4 vinarje, danes 1—2 K itd. Toda za osnovne šole še niso tako drage šolske knjige, zvezki in druge šolske potrebščine kakor pa za srednje in njim enake šole. Knjige za srednje šole veljajo danes za en razred nove 400—600 K brez zvezkov, ki so tudi zelo dragi in brez katerih nikakor ne more izhajati srednješolec, kakor eventualno lažje učenec prvega ali drugega razreda osnovne šole, ki lahko rabi tablico in kamenček. Vsak zvezek za srednjo šolo pa velja danes 10—20 K. Revnemu očetu-delavcu, ki ne zna in ne more kopati zakladov, ni mogoče vzdržavati sina srednješolca ob sedanji draginji, še težje pa dva ali celo več. Zato bi bila dolžnost naše vlade, da bi tu priskočila na pomoč z znatnimi podporami. Vsem otrokom neimovitih staršev bi morala oblast preskrbeti zastonj učne knjige, šolske zvezke in druge pripomočke. Obenem bi bila njena dolžnost, da prav revnim nudi zastonj hrano in stanovanje v dijaških domovih in jim preskrbi tudi potrebno obleko. To bi bila dolžnost države, to še enkrat poudarjamo. Zakaj če država zahteva pozneje od državljana, da dela zanjo, ji služi vojake, dviga njeno čast pred svetom in ji plačuje davke, naj potem tudi država pozna do njega svojo dolžnost, to namreč, da skrbi v njegovi mladosti, da doseže čim višjo naobrazbo, kar je koncem konca edino celokupnosti v prid.

Namesto da je gospod finančni minister določil v svojem finančnem proračunu toliko milijard dinarjev za vojašnico, naj bi polovico te vsote dal na razpolago ministrstvu za uk, ki naj bi jih vporabilo za narodovo izobrazbo. Gospod finančni minister, ali bi ne bilo veliko lepše in odličnejše, ako bi bila Jugoslavija velika šola, kjer bi vsi njeni prebivalci, ki imajo vse telesne in duševne zmožnosti, v svoji mladosti imeli prost dostop do obiskovanja vseh šol, od osnovnih pa do vseučilišča, kakor pa da je danes tako zaželjena Jugoslavija, ki smo si jo morali priboriti z velikimi potoki rodne krvi, postala prava velika vojašnica? Ali ni žalostno, da bodo dobili naši slovenski dijaki, ki študirajo na inozemskih visokih šolah, in nimajo nobenih drugih denarnih sredstev, v najboljšem slučaju za celo leto 4000 jugoslovanskih kron, ne dinarjev. In dijak naj s tem v dragih inozemskih mestih živi ali strada ali kaj? Ali nimate nobenega sočutja in tudi ne možganov za napredek?

Po svetu.

— D' Annunzio kuje denar. Švicarska brzojavna agencija poroča iz Rima: D' Annunzio je dal kovati denar, ki nosi njegovo podobo.

Gospodarstvo.

Ljubljanski trg. Trg govejega mesa. V prodaji masti je nastopila mala stagnacija, ker si je mnogo strank nabavilo preje zaloge. Upati je, da vzlic živalnemu izvozu prašičev v inozemstvo cena prašičev ne bo zrasla. Prekmurje zahteva zvišanje cen za teleta od 12.50 K na 14 K za kg žive teže. Istotako zahtevajo zvišanje cen za bike na 12 K do 13 K kg žive teže. Hrvatski trgovci so stavili že višje ponudbe. Upliv na slovenski trg ne bo izostal. Mesarska zadruga bo vztrajala nadalje pri prodaji govejega mesa II. vrste po 18 in 17 kron kg. Prodajala bo meso na novi stojnici pod kostanjem sredi trga. Sadni trg. Ob petkih je na trgu velik promet. Pomanjkuje na sadnem trgu prvovrstnih jabolk, Kostanja je na trgu v izobilju, prodaja se po 5 kron kg. Trgovci sadja se pritožujejo nad izvanredno malomarnim ravnanjem sadjerejcev z obiranjem in pošiljanjem sadja, vsled česar ga toliko zgnije, kar upliva naravno tudi na cene. — Gobe so postale prava redkost. — Zelja v glavah je na trgu dovolj po nizki ceni 50 vin. za kg. — Jajca donašajo v nekoliko večjih množinah na trg. Proti visokim cenam za jajca se je težko boriti vsled tega, ker različne imovite stranke ponujajo prostovoljno pretirane cene za jajca brez ozira na revnejše sloje. Sedanja cena jajcu je 2.20 K do 2 kroni 40 vin. — Odrasla perutnina se donaša pogosteje na trg. — Ribji trg je zadostno obiskan. Boljše ribe kot ščuke ne prihajajo na trg, ker oddajajo ribiči vse v hotele in gostilne. Sedanja cena ščuki je 24 K za kg, belice so po 12 kron kg. Zanimanje za ribji trg je živahno, manjka pa dobrega blaga vsled praznote naših voda. — Pomanjkanje krompirja na trgu povzroča nekoliko razburjenja. Gotovi krogi hočejo na vsak način že sedaj zvišati cene krompirju. Doznali smo, da napravljajo gotove tvrdke velike zaloge krompirja. Nastalo pomanjkanje krompirja bi pozneje izrabile za navijanje cen in neprimerne dobičke. Ker se krompir ne bo izvažal v veliki meri, bi se normalnim potom cena krompirju ne smela bistveno zvišati, ker je že itak v primeri z drugimi živili primerna. — Pritožbe radi pokvarjene moke postajajo redkeje. — Mleka je na ljubljanskem trgu zelo veliko, toda mnogo slabega. —

Samostojna deželna naklada od zasebne porabe vina na bivšem Spodnjem Štajerskem. Glasom pravilnika za izvršenje odredb o trošarini od vina, mošta in sadnega vina je sklep bivšega deželnega odbora štajerskega o samostojni vinski nakladi z veljavo od 1. januarja 1919 ukinjen. Vsled tega odpade za leto 1919 pobiranje samostojne naklade na vino na bivšem Spodnjem Štajerskem, pač pa je za leto 1918 vsekakor plačati to samostojno naklado, v kolikor se to ni zgodilo. Zaostanki se bodo izterjevali po obstoječih predpisih.

— Monopol za saharin. Finančni minister je odredil, da se zakon o uvedbi monopola na saharin in druge industrijske proizvode za posladitev, ki je veljal za Bosno in Hercegovino, raztegne na vse ozemlje kraljevine.

— Cene življenskih potrebščin. Da si morejo naši čitatelji predočiti točno sliko o ekonomskih razmerah v posameznih državah, objavljamo — po zadnjih podatkih cene živil, ki vladajo po sosednih državah. V Bolgariji velja kilogram bele moke 5.50 levov, fižol 8 levov, sladkor 28 levov, kava 55 levov, riž 28 levov, svinjska mast 56 levov. V Solunu plačujejo 100 kg pšenice po 110 dahm, koruzo 68, fižol 100, sladkor 440 in kavo 550 drahm 100 kg. V Romuniji velja kg svinjskega mesa 11 lejev, svinjska mast 20, nakoljena slanina 24, sladkor 30 do 35, kava 30.54, riž 12—18, koruza 1.25 do 1.50 in fižol 2—3 leje kg. V Budimpešti velja par kokoši 65—75 kron, komad jajc 3—6, zelje 4—6, grozdje 12—20, olje liter 146 K. en kubični meter drv velja 130 kron. Na ljubljanskem trgu velja kg bele moke 13 do 15 kron, kg krompirja 2—2.50, kg sladkorja 64, kg kave 60, petrolej liter 24, olje 88 K. Na belgrajskem trgu velja koruza 85 din. za 100 kg, ječmen 128, bela moka 225—250, svinjska mast 930—975, fižol 155 din. za 100 kg.

— Mednarodna železniška konferenca v Pragi. Češkoslovaški železniški minister je 30. septembra otvoril mednarodno železniško konferenco, katere so se udeležili delegati Poljske, Nemčije, Jugoslavije, Romunije, Avstrije in Madžarske v svrho, da se doseže sporazum glede železniškega prometa v navedenih državah.

— Posojilo Amerike Norveški. Iz Kodanja se poroča, da so Zedinjene države sklenile posoditi Norveški 20 milijonov dolarjev po 80% z istimi pogoji kakor Franciji.

Sport.

Nogometna tekma Atletik S. K. Celje : Ilirija 2 : 2 (1 : 1). Bila je to zelo napeta igra včeraj na ILčijinem igrišču. Lahko bi Ilirija dosegla več uspehov kot jih je, lahko bi že brez svojega streljanja v oute ali čez prečko zamudila precej krasnih prilik. Skoro se je zdelo, da so Atletje s svojo lepo kombinacijo in s krasnim igranjem z glavo, v prednoči. Oba goala je Ilirija dosegla iz enajstmetrovke, drugega v zadnji minuti. Atleti so večkrat predrli Ilirijino obrambo, tako da so napadali solo; Pelan je imel precej dela in ubranil je več, iz sola krasno streljanih strelov. Prav dober je bil tudi vratar Celjanov. Igra zelo surova, in to na obeh straneh. — Ilirijino moštvo brez vsake discipline; toliko prepiranja s sodnikom in med sabo še ni bilo na nobeni ljubljanski tekmi. Sodnik g. Fink proti igralcem premalo odločen, zato tudi ni bilo nikake ubogljivosti. Koti 2 : 5 v prid Iliriji. — Končno še občinstvu: Vpitje in zmerjanje posameznih igralcev s šufti etc., je nedopustno. Reditelji morajo vprihodnjič zabraniti tudi vsako izzivžgavanje igralcev oziroma sodnika. Take razmere športu ne bodo nikdar koristile, škodovale pa bodo vedno. — Jus.

Dopisi.

Razmere v železniških barakah v Logatcu, Ljubljani in Grabštajnu.

Nešteto je bilo že pritožb zlasti o razmerah barak v Logatcu. Že so bile deputacije pri obratnem ravnateljstvu, a nobene pomoči. Železničarji, izprevodniki pridejo utrujeni v Logatec, a ko zagledajo pred seboj umazane postelje, rjuhe vse črne ali pa jih sploh ni, nikjer nobene mize, nikjer stola, če vse to vidijo, se jih polasti gnus in o počitku ni govora — 16 postelj v 1 sobi; ta gre, oni pride, tako gre noč in dan, in utrujeni izprevodniki ne zapro niti oči, kamoli da bi se odpočili. In tako izmučeni, časih dve noči brez spanja gredo spet na vožnjo. — Med potjo — zgodilo se je že — kak zavirač zaspi. — Lahko se zgodi nesreča — in kdo bi se čudil?! Slično je v Ljubljani, kjer so železničarske hišice za prenočitev zasedli za uradniške pisarne, a zdaj jih nočejo izprazniti — Grabštajn na Koroškem pa je slaven vsled mnogih stenic, ki ne puste železničarjev spati. In tako se opaža nesnaga, nered pomanjkanje vsepovsod. — V Logatcu bi bile lepe, čedne postelje na razpolaga, pa obratno ravnateljstvo ne preskrbi potrebnih lokalov, ker barake so itak premajhne. Obratno ravnateljstvo bi lahko kaj ukrenilo, če bi energično skrbelo za remedure. — A ti gospodje tam doli samo obljubujejo, drugače pa se le brigajo, kje bi koga vrgli iz službe, zato ker ni pri Zvezi itd. Železničarje smatrajo za svoje sužnje, ki se morajo z vsem zadovoljiti. Mi pa pravimo, da, ako ne bodo merodajni krogi pri ravnateljstvu sami skrbeli za red in snago, si bomo pomagali sami in sicer tako, da jim ne bo ljubo. Po dveh letih, odkar je vojne konec, bi se že dalo kaj napraviti, sicer pa je bilo med vojno boljše. Treba le, da se otresemo balkanstva.

Iz Boh. Bistrice. Tu smo imeli od 5. do 12. m. m. sv. misijon. Priredili ga je nanovo došli župnik g. Krajec, ki je poprej pasel ovčice v Kranjski gori, in da je tudi tam kozolce preobračal, bi potrdili akti o »Električni centrali« istotam. Misijon se je začel toraj 5. in 6. septembra, to je bilo v pondeljek, ki je bil solnčni dan in ljudje so imeli na polju opraviti. Dopoldne je bilo pri pridigi reci in piši enajst moških, drugo so bile ženske in otroci; popoldne je bilo še slabše. . . . Tedaj je zagrmel raz prižnico misijonar: »Že štirinajst let ni bilo sv. misijona in še sedaj tako slabo obiskujete cerkev — Bog vam ne bo dal blagoslova pri poljskih pridelkih.« Štirinajst let, mislili smo si farani, zakaj niso napravili vsaj tri tedne poprej misijona, tedaj bi nam ne bila toča tako strašno potolkla zadnje, kar Bohinjec pridela, to je koruzo in zelje. Zgodilo se je tudi to: Pošten kmetič, star 67 let, kateremu različni popje niti do kolen ne segajo v morali in poštenju, je šel k izpovedi, ker je mislil da je poštenega kristjana dolžnost si vsaj ob misijonu oprati svojo vest, toda poslušajte in strmite, izpovednik (g. Krajec) mu ni dal odveze, ker se v njegovi hiši bere »Ljudski Glas«; tako se je zgodilo menda tudi drugim. Misijonar je rekel v pridigi v nedeljo: »Pravijo, da smo priredili sv. misijon radi predstoječih volitev, — ja krščanski mož voli krščanskega moža, ki ima krščanska načela, in drugi, ki so slovenske fante in može gnali v klavnico svetovne vojne, kakor mesar teličke! kajne, za dobri katoliški Habsburg, za vero in dom — te ste tudi priporočali — morebiti ne?. — Na svidenje pri volitvah! — Več zavednih Bistričanov.

Guštanj. Dne 21. t. m. je priredila ženska skupina krajevne pol. org. Guštanj ženski pol. shod. Udeležba je bila nepričakovano velika. Dvorana »Pri pošti« je bila do zadnjega kotička polna samih Guštajnčank. Videlo se je v naše veselje, da se j tudi ženski pokret začel. — Sodružica Kristanova je navzočim v jedrnatih ter dokazilnih besedah razlagala o ženi in politiki. Rekla je, da pred vojno buržoazija sploh ni hotela slišati o njih. Le tedaj je bila dobra, kadar se je kapitalističnemu in imperijalističnemu žrelu poželelo po njih sinovih in možeh. Ženo so začeli hvaliti in častiti (pa samo hvaliti in častiti) med vojno, ko je morala prijeti za najtežja dela, katera je tudi faktično obvladala. Videla je buržoazija, da žena trpi, da bi ji pa dala nje pravice, tega ji ta moloh noče pripoznati. Niti sedaj, akoravno so nam obljubovali vse največje ugodnosti. Ženske volilne pravice se bojijo ko vrag križa. Pustili so nas še v nadalje pod onim staroavstrijskim zakonom, ki pravi: »Od volitev so izključeni: blazni, zločinci itn. ter žene«. Enakopravnost v vseh korporacijah je naša zahteva in ženski pokret bo šel po poti socijalizma do končnega cilja. — Vse sodružice so sledile izvajanju Kristanove z največjim zanimanjem in da so šle besede vsakej do srca, nam je bilo dokaz ponovno odobravanje. — Na delo, sodružice, za našo sveto stvar!

Pred volitvami.

Somišljenikom!

Sodrugi!

Do 25. t. m. so morale vse občine biti gotove z volilnimi imeniki. V kratkem bodo ti volilni imeniki v občinskih pisarnah na vpogled volilcem. Vsakdo ima pravico se prepričati o tem, ali je vpisan ali ni. Pomnite, da so te volilne imenike večinoma sestavljali Vaši nasprotniki. Računajte s tem, da so Vas morda nalašč in namenoma izpustili. Zato je Vaša dolžnost, da se pravočasno prepričate, kako so delali klerikalni in liberalni župani ter obč. gerenti! Kdor ni vpisan, naj takoj zahteva vpis ter se preskrbi s potrebnimi listinami (krstni list, domovinski list i. t. d.).

Pazite na vse objave v »Naprej« glede reklamacijskega postopanja. Naš list bo po možnosti o važnih stvareh poročal.

Centralni volilni odbor J. S. D. S.

Objava.

V prihodnjih dneh izide volilni manifest jugoslovanske socialne demokracije za Slovenijo. Ta manifest mora priti med ljudstvo, da ga bo čitalo. Sodrugi in zaupniki! Naznanite na upravo »Naprej« (Ljubljana, Učiteliska tiskarna) z dopisnicami, koliko izvodov manifesta potrebujete za svoj kraj ali okraj. Manifest bo izšel tudi kot poseben letak. Kdor ne sporoči, da ga potrebuje, ga ne dobi.

Centralni volilni odbor J. S. D. S.

Izdajatelj: Ivan Mlinar.
Odgovorni urednik: Jak. Velovec.

Petrolejske kante dve z zabojem plačamo po **58 K**, posamezne po **22 K** vsaka železniška postaja **SEVER & KOMP., Ljubljana.**

Neblovano sobo, če mogoče s prostim vhodom in električno razsvetljavo, išče urednik „Napreja". Cenj. ponudbe na uredništvo tega lista.

Modni salon
Stuchly - Maške
Ljubljana
Židovska ul. 3 -- Dvorski trg 1
Priporočam veliko izbiro najnovejših svilenih klobukov, čepic in slamnikov za dame in deklice.
Popravila točno in ceno.
Zalni klobuki vedno v zalogi.
289

Pav. Jemc, krojaški moister
Spodnja Šiška št. 22
priporoča svojo delavnico za izdelovanje oblek za gospode po meri. Ima prvovrstne moči.
Točna postrežba in zmerne cene.

Proda se
hiša z lepim vrtom in hlevom
zelo primerna za obrtnike tik glavne ceste v Trbovljah. Več se izve pri lastniku Iv. Orešnik, zaloga pive Union, Trbovlje 2.

Erjavec & Turk,
trgovina z železnino
pri „Zlati lopati"
prej Hammerschmidt,
Ljubljana, Valvazorjev trg štev. 7,
nasproti Križanske cerkve.

F. & A. Uher, Ljubljana
Špedicijsko in komisijsko podjetje
Selenburgova ulica št. 4.
Veletrgovina
s premogom, drvmi, šoto in raznim kurilnim materijalom.
Na debelo: Ljubl. gl. kolodvor.
Na drobno: Selenburg. ul. 12.
Zmerne cene!

Petrolejske vrče in zaboje
kupujemo (zaboj z dvema vrčema) po
K 58·—
posamezne vrče po K 22·—
franko postaja odpošiljatelja.
Hrovat & Komp.
Ljubljana. Poleg realke.

Inserirajte v „NAPREJU".
Najnižji tarifi! Največji popusti!

Uglaševanje in popravljanje glasovirjev.
Točno in solidno. V mestu in na deželi.
Priporočam se sl. občinstvu
FELIKS POVSE, uglaševalec glasovirjev
Ljubljana, Tržaška cesta 45.

Po zelo **znižani ceni nova**
Dvokolesa,
plašči, zračnice, **šivalni stroji** in vsakovrstni deli, karbitne svetlike, gorilci itd. Sprejmejo se v popravilo dvokolesa in razni stroji.
F. BATJEL, LJUBLJANA, Stari trg št. 28.

KAVARNA „LEON" Stari trg 30.
Kavarno sva na novo elegantno opremila ter se priporočava za obilen poset. -- Na razpolago električen klavir. --
Z velespoštovanjem
Leo in Fani Pogačnik.

Konkurenčne cene! Konkurenčne cene!
Vsakovrstno manufakturo
se dobi po najnižjih cenah pri tvrdki
BRUMAT F. Ljubljana,
Mestni trg štev. 25|I.
Lastni auto za prevažanje.
Konkurenčne cene! Konkurenčne cene!

Šivalni stroji dospeli za obrtno in rodbinsko rabo v vseh - opremah. -
Istotam se dobe posamezni deli za stroje, olje in igle ter vse potrebščine za šivilje, krojače in čevljarje.
JOSIP PETELINC, LJUBLJANA, SV. PETRA NASIP 7.

Skaboform se zopet dobiva!
Proti srbenju, svrabu, lišajem, nečistostim kože zahtevajte v najbližnji lekarni preizkušeno in zdravniško priporočeno
dr. Flescha orig. Skaboformovo mazilo.
Ne maže, ne pušča barve, brez duha. Po vteranju puder „Skabaform". Dobiva se po vseh lekarnah. — Generalna zaloga za Ljubljano in okolico
Rihard Sušnik pri „Zlatem jelenu" IV., --- Marijin trg. ---

Splošno kreditno društvo v Ljubljani,
registrovana zadruga z omejeno zavezo.
sprejema **hranilne vloge** vsak delavnik od 8. do 13. ure in jih obrestuje po čistih
4 %
Rentni davek plača društvo iz svojega. Obresti se kapitalizirajo polletno. Večje in stalne vloge se obrestujejo po dogovoru.
Posojila daje svojim zadružnikom proti vknjižbi, na osebni kredit proti poroštvu ali zastavi vrednostnih papirjev. Menice se eskomptujejo po bančni obrestni meri.
Edini, res delavski denarni zavod.

Kreditni zavod za trgovino in industrijo v Ljubljani.

Poziv k subskribciji delnic.

Upravni svet oddaja v javno subskripcijo vso osnovno glavnico, ki znaša

20,000.000 K in je razdeljena na 50.000 na prinosca se glasečih delnic po 400 K (§§ 5. in 6. pravil).

Nominalni znesek se mora takoj pri subskribciji v gotovini popolnoma plačati s 5% obrestmi od 1. januarja t. l. dalje. Vrhutega je vplačati za stroške, zlasti izdajo delnic, po 60 K za vsako delnico.

Subskripcija se vrši od 1. do 15. oktobra 1920.

Prijave sprejema Kreditni zavod za trgovino in industrijo v Ljubljani.

Delnice so deležne čistega dobička od 1. januarja 1920 ter so opremljene s kuponi za leto 1920.

Vsakemu subskribentu bo izdal zavod potrdilo o številu subskribiranih delnic in o celokupnem vplačanem znesku.

O dodelitvi delnic odloča upravni svet svobodno, vendar postane dodelitev pravomočna šele z odobrenjem ministrstva za trgovino in industrijo oddelka v Ljubljani.

Po dodelitvi delnic bodo prejeli subskribenti proti vrnitvi potrdila o subskribiranih delnicah začasno potrdilo o številu jim dodeljenih delnic, oziroma povračilo vplačanih zneskov za subskribirane delnice, ki se jim ne bi dodelile. Delnice same bodo subskribenti prejeli pozneje proti izročitvi začasnega potrdila o dodeljenih delnicah.

Vse delnice ostanejo pod zaporo do občnega zbora, ki bo odobril bilanco za šesto poslovno leto.

V smislu § 16. pravil daje na občnem zboru vsakih 25 delnic po en glas.

Za upravni svet:

Ivan Knez,
predsednik.

Peter Kozina,
podpredsednik.

Tisk »Učiteljske tiskarne« v Ljubljani.